

Samarbete på lokal och regional nivå

Sedan början av 90-talet pågår samarbete mellan svenska kommuner/län och motsvarigheten på lokal och regional nivå i Lettland. Samarbetet syftar huvudsakligen till att bidra till uppbyggnaden av inhemsk kompetens inom lokal och regional förvaltning för att på så sätt stödja den pågående demokratiseringsprocessen. En stor del av projekten rör demokrati. Här avses att brett spektrum av insatser, från stärkande av den inhemska förvaltningen till jämställdhetsfrågor. Många projekt rör även skola och undervisning. EU-relaterade frågor ges hög prioritet liksom arbetet på miljöområdet och i den sociala sektorn. Sedan 1999 deltar även svenska landsting i vänregionsamarbetet.

Det Fördjupade Vänortssamarbetet

Sedan 1990 finns följande vänortskontakter etablerade mellan 35 svenska och lettiska kommuner/rajoner:

Degerfors/Ventspils Rajon, Nynäshamn/Liepāja, Västervik/Ventspils Rajon, Falköping/Sigulda, Hedemora/Bauska Rajon, Nacka/Jelgava, Norrtälje/Rujiena, Solna/Valmiera, Gotland/Tukum, Gävle/Jurmala, Lidingö/Saldus, Sundbyberg/Aluksne, Söderköping/Talsi, Tidaholm/Tukum, Tyresö/Cesis, Töreboda/Lecava, Ulricehamn/Dobele distrikt, Valdemarsvik/Roja, Ånge/Ogre stad, Gnesta/Saulkrasti, Gnosjö/Targale, Karlshamn/Limbazi, Strängnäs/Kandava, Bollnäs/Ogre, Ängelholm/Dobele, Nyköping/Salacgriva, Lekeberg/Dundaga, Motala/Daugavpils, Vadstena/Kraslava, Finsspång/Salaspils, Karlskoga/Olaine, Ödeshög/Olaine, Eskilstuna/Jurmala, Filipstad/Veragale, Klippan/Limbazi.

Under perioden 1991–1999 har Lettland beviljats drygt 25 miljoner kr, vilket utgör 26% av stödet till de baltiska länderna.

För 1999 beviljades bidrag till 35 projekt fördelade på följande sätt: skola utbildning (11), demokrati (11), social omsorg (6), infrastruktur (4), miljö (2) och kultur (1).

Några exempel på Vänortssamarbete. Under 1999 beviljades *Gotlands kommun* medel för projektet ”Kurzeme Vision 2015” där målet är att skapa en plan för hållbar utveckling av *Rigas* kust. Under två seminarier diskuteras metoder för fysisk och strategisk planering och utveckling av turistnäringen. Deltagare är representanter för sju kommuner, NGOs och regionala myndigheter.

I projektet ”Sopsortering och Agenda 21”, får representanter från *Rujiena* studera systemet för sopsortering i *Norrtälje*. Man inriktar sig på skolor, privathushåll och affärer. En skola i Rujiena har utsetts till pilotfall. Där får lärare och elever delta i sopsorteringsprojektet och sedan sprida kunskapen vidare i regionen. I projektet arbetar man nu med en informationskampanj samt upprättandet av en plan för mönsteranläggningar.

Gävle kommun har tillsammans med *Jurmala* genomfört ett antal projekt inom utbildningsområdet, bland annat fortbildning av skolledare, elevdemokrati, utveckling av skolans inre arbete och samverkan i förskolan. Rektorer, lärare, förskolelärare, föreståndare, led-

ningspersonal och elever har deltagit i de olika projekten. Fortbildningen av skolledare har rönt stort intresse i hela Lettland och Utbildningsministeriet har uttryckt önskemål om att genomföra liknande utbildning även på andra orter.

Vänlänssamarbetet

Vänlänssamarbetet bygger till stor del på länsstyrelsernas egna personalinsatser men samarbete söks även med andra i länet aktiva organisationer. Hittills har drygt 300 projekt genomförts i de tre baltiska länderna varav ett drygt hundratal i Lettland. Svensk samordnare av Lettlandsprojekten är Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Några exempel på Vänlänsprojekt. *Kvinnojouruskunskap och myndighetssamarbete* syftar till att förmedla kunskaper och erfarenheter som kan användas vid uppbyggnad av lokala kvinnojourer i Lettland. Projektet är ett samarbete mellan Länsstyrelsen i *Södermanland*, lands-tinget samt kommuner i Södermanland. Ytterligare en intressent i projektet är polis- och åklagarmyndigheten. Ett delresultat av projektet är att det har bildats ett nätverk i *Jelgavaregionen*; ”county women against violence”. Syftet med nätverket är att det skall fungera som stöd- och resurspersoner för våldsutsatta kvinnor och att sprida kunskap om mäns våld mot kvinnor samt öka legitimiteten för att arbeta med ämnesområdet i Jelgava-regionen. Projektet pågick från 1997 till årsskiftet 1999–2000 med en planerad fortsättning med ett utvidgat temaområde som också omfattar övergrepp mot barn.

Fysisk planering. Länsstyrelsen i *Östergötland* driver sedan 1993 ett projekt med syfte att dels genomföra konkret planering, dels överföra kunskap om planeringsmetodik med anpassning till lettiska förhållanden. Hittills har arbetet inriktats på fysisk planering med särskild inriktning på naturresurshushållning inom delar av *Liepajaregionen*. Under 1999 har motsvarande projekt startats i *Cesisregionen*.

Lantbruksutbildning. Sedan 1993 har Länsstyrelsen i *Östergötland* bedrivit utbildning av rådgivare och lärare inom jordbruks- och trädgårdsnäringen i *Cesisregionen*. Sammanlagt har 50–60 personer deltagit. Utbildningen omfattar bl a ekonomisk planering, bokföring och viss produktionsrådgivning inom såväl trädgårds- som jordbruksnäringen. Deltagarna har även gjort studiebesök på svenska familjejordbruk, mejerier och slakterier. Utbildningen har mötts av stor uppskattning från såväl deltagarna som från Jordbruksministeriet i Lettland.

Utveckling av en beredskapsorganisation i Daugavpils. *Daugavpils* ligger i sydöstra Lettland någon mil från kärnkraftverket Ignalina i Litauen. Länsstyrelsen i *Kalmar* län har genomfört ett projekt med syftet att utveckla beredskapsorganisationen inom funktionerna ledning, strålningsmätning, utrymning, varning/alarmering/information, utbildning och övning. Olika former av utbildning och studiebesök har genomförts inom dessa verksamheter.

Mer information:

Sidas handläggare: Hans Lundquist, tel 08-698 45 50
e-post: hans.lundquist@sida.se
Om Sidas arbete: www.sida.se
Kommunförbundet: www.svekom.se/europa.vanort
Länsstyrelsen i Östergötland: www.e.lst.se

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se